

Sjukvårdstolkarna

Yrkesföreningen av Kammarkollegiet auktoriserade tolkar med speciell kompetens som sjukvårdstolk

Sjukvårdstolkens arbetsmiljö och arbetsförhållanden

SKILLNADERNA ATT TOLKA INOM RÄTTSVÄSENDET OCH SJUKVÅRDEN

Operationssalens miljö kan vara avskräckande för den ovane, men för sjukvårdstolken är den en vardagsomgivning.

Sjukvårdstolken tycker om sitt yrke och alla meningsfulla och givande möten med personal, patienter och anhöriga inom sjukvården. Det är ett omväxlande, dynamiskt, spännande och lärorikt yrke, men det sker i en både krävande och oförutsägbar miljö som ställer höga krav på tolkens kompetens, flexibilitet och emotionella förmåga.

Sjukvårdstolkarna verkar ofta i vårdmiljöer som sjukhus, vårdcentraler och kliniker, på olika avdelningar som akutavdelning, operationssal och onkologavdelning. Arbetsförhållandena kräver ständig anpassning, då tolkarna arbetar i korta pass och växlar mellan olika tolkningsuppdrag. Vid på plats tolkningar behöver de snabbt förflytta sig mellan olika ställen, vilket kan leda till stress över att komma i tid. Förseningar kan resultera i avvikelser, viten och lägre prioriteringsordning.

Säkerhetsaspekter är viktiga när det gäller tolkyrket, då tolkar kan exponeras för smittrisker och ibland även agiterade patienter. Samtidigt förväntas de hantera känsliga ämnen som sjukdom, lidande och dödsfall, vilket kan påverka dem emotionellt. Det är inte ovanligt att tolkar drabbas av sekundärtrauma, eftersom det är via dem som tunga samtal och behandlingar förmedlas, exempelvis inom psykiatrin.

Distanstolkning kan minska vissa fysiska risker, men innebär i sig andra utmaningar. Tekniska problem, sämre ljudkvalitet samt avsaknad av direkt patient- och vårdgivarkontakt gör distanstolkningen betydligt mer krävande än vid fysisk närvaro.

En ytterligare utmaning är de olikartade kravspecifikationerna i upphandlingarna av tolktjänster mellan Sveriges 21 regioner. Regionerna tenderar att prioritera lägre priser framför kvalitet, vilket riskerar att marginalisera den erfarna sjukvårdstolken och auktoriserade tolkar. De kortsiktiga avtalen mellan regioner och tolkförmedlingar skapar dessutom otrygghet och kräver ständiga omställningar för tolkarna.

Sjukvårdstolkarna upplever också att deras legitimitet och erfarenhet förbises, trots att vårdpersonalen ofta uttrycker uppskattning för deras kvalitativa insatser. Vårdpersonalen verkar dock inte alltid vara medveten om de skillnader som finns mellan olika tolkkompetenser. Att de är relativt få till antalet jämfört med andra tolkkategorier förstärker känslan av att deras betydelse inte uppmärksammas tillräckligt.

Sammantaget innebär sjukvårdstolkens arbetsmiljö och arbetsförhållanden unika utmaningar gällande hälsa, säkerhet, emotionell påverkan och otrygg försörjning. För att säkerställa en trygg och jämlik vård är det avgörande att skapa bättre strukturella förutsättningar för dessa yrkesutövare.

Rollen som sjukvårdstolk respektive rättstolk ställer höga krav på tolkens prestation inom både rättsväsendet och sjukvården. Samtidigt skiljer sig arbetsmiljön och utmaningarna åt på flera sätt. Det finns en del nackdelar som föreligger vid tolkning inom sjukvården jämfört med tolkning inom rättsväsendet.

I en rättssal är arbetet mer strukturerat och förutsägbart för tolken, medan sjukvårdsmiljön är betydligt mer oförutsägbart och dynamisk. Säkerhetsaspekter och emotionellt påfrestande moment är också större utmaningar för vårdtolkar. Vid telefontolkning är ljudkvaliteten generellt högre när tolkningen sker hos myndigheter som omfattas av Kammarkollegiets avtal, medan den ofta är av sämre kvalitet inom sjukvården, då sjukvården i regel tillhandahåller sämre teknisk utrustning vid telefontolkning.

En annan skillnad är att tolkarna i domstolar ofta arbetar i par och avlöser varandra, samt har regelbundna pauser och erhåller underlag om målet eller ärendet i förväg så att de

har tid att förbereda sig på förekommande termer. Detta sker inte vid tolkning inom sjukvården.

Samtidigt skapar regionernas olikartade kravspecifikationer i upphandlingar av tolktjänster inom vården en större otrygghet för denna yrkesgrupp, till skillnad från rättsväsendets mer centraliserade system med Kammarkollegiet som upphandlande enhet.

Trots skillnaderna är tolkens samhällsviktiga roll likvärdig i både rättsväsende och sjukvård - att garantera rättssäkerhet och patientsäkerhet samt jämlik tillgång till offentlig service för alla medborgare. Rättstolkar och sjukvårdstolkar kanske ställs inför olika utmaningar, men vikten av professionella tolkar är densamma.